

[J. Oskar Andersen.]

dringer i nævnte Lov. Jeg vil blot nævne, at man nu muliggør det, som man havde glemmt ved Tilsynsloven, nemlig at Københavns Skolevæsen kan hindre Skoleforløb. Her er altsaa et Punkt, hvor man ændrer i denne Lov, fordi man ser, at den var ufyldstgørende, der var noget, der trængte til Forbedring. Jeg kan derfor ikke indse, at man ikke skulde kunne gaa til en Forandring af Tilsynsloven med Hensyn til Spørgsmaalet om den store Forskellighed, der er mellem Tilsynet med Religionsundervisningen inden for Københavns Skolevæsen og det øvrige Land, saa meget mindre som man ved dette Lovforslag tilkendegiver, at den Tilsynslovgivning, man har for Landets Vedkommende, hvad angaar Præsternes Tilsyn med Religionsundervisningen, ogsaa trænger til en Forbedring. Endelig vil jeg sige, at naar man her i denne Lov faktisk foretager en Ændring af Seminarie-loven, idet man gør Forskolelærerindernes Uddannelse 2-aarig, saa er man altsaa ikke fra Ministeriets Side principielt indstillet paa at sige: Ingen Forandringer i de andre Love under Behandlingen af denne Lov, og saa har jeg noget vanskeligt ved at forstaa, at Ministeren paa dette enkelte Punkt, det københavnske Tilsynsspørgsmaal, hvor det er ham bekendt, at mit Parti — nu hørte vi jo for øvrigt ogsaa Venstres ærede Ordfører udtale sig i den Retning — ønsker foretaget en Ændring, stiller sig saa afvisende.

Jeg skal kun gaa ind paa nogle ganske enkelte Punkter. Jeg vil med den højt-ærede Formands Tilladelse citere en Udtalelse af Døt radikale Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen. Den staar Sp. 2290. Det ærede Medlem udtalte om dette Lovforslag:

„Det er nu klart fastslaaet — ja, maaske endog klarere end før —, at Folkeskolen skal have sit Maal i sig selv. Den skal, som jeg udtalte her for 3 Aar siden, da vi første Gang behandlede Forslag til Lov om Folkeskolen, ikke være en Forstue til den lærde Skole, men et selvstændigt Hus.“

Ja, det er ganske rigtigt; der hævdes visse Synspunkter, som jeg fuldt ud godkender; men naar det ærede Medlem nu saa stærkt understreger, at Folkeskolen bliver et selvstændigt Omraade, saa maa jeg sige, at det er ikke mit Indtryk af dette Forslag, og det er i det hele taget ikke mit Indtryk af Skolelovgivningen. Vi har lige siden 1903 i Virkeligheden arbejdet paa en anden Ting, som er meget vigtig, nemlig at faa skabt en

Enhedslovgivning for hele vort samlede Skolevæsen, baade det højere og lavere, og det, at dette Lovforslag stadig fastholder en eksamensgivende Mellemskole, viser ogsaa tydeligt, at der ved Siden af den Tendens, som jeg ikke vil benægte er til Stede, til at skabe en Folkeskole, der er saa fyldig og god som mulig, og lovgive for den, samtidig tages et andet Hensyn gaaende ud paa at skabe en Lovgivning, der kan gøre hele vort Skolevæsen til et sammenhængende Hele. Nu er det maaske tvivlsomt, om det ikke havde været heldigere i sin Tid at skabe en mere selvstændig Folkeskole — som det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen lægger saa stor Vægt paa — end den, man fik ved den Lovgivning, der blev vedtaget paa J. C. Christensens Foranledning i 1903, hvor man lavede den højere Skole om til ikke at være Underskole for den videnskabelige Uddannelse i de højeste Lærestalter, men til at være en Afgangsskole, der meddeler almindelig Dannelse. Dette har som bekendt, som jeg tidligere har omtalt Gang paa Gang, medført en stor Kalamitet, der er ulykkebringende for hele vort Samfund, at vi har en Mængde Studenter, der er drevet op gennem Mellemskolen og den højere Skole ved Hjælp af den lettere Eksamensordning, som dengang blev Døren til de højere Lærestalter, og vi ser jo saa, at det gaar saadan, at omtrent Halvdelen af disse Studenter inden for flere af Universitetets Fakulteter og ved andre højere Lærestalter i Virkeligheden ikke kan gennemføre deres Embedsstudium.

Fordi denne Misère er til Stede, og fordi det lærde Skolevæsen har vist en vis Uvilje mod at gribe kraftigt ind her, er jeg glad for dette Lovforslag, idet det netop bringer en Mulighed for, at der paa et tidligere Alderstrin kan ske en Udskilning, ved at vi her faar en praktisk Mellemskole. Jeg anerkender i høj Grad dette Forsøg. Ministeren har jo ogsaa i sin Forelæggelsestale sagt, at han betragtede det som værende af uhyre stor Samfundsbetydning. Det er et af de Punkter, som gør, at jeg sætter i høj Grad Pris paa dette Lovforslag og meget kunde ønske, at man kunde naa til Enighed derom. Jeg er imidlertid lige saa klar over, at denne praktiske Mellemskole er et Forsøg, og vi maa sikkert gøre alt for at gøre den saa tillokkende som muligt, om jeg saa maa sige. Der er jo det ulykkelige ved det, at vort danske Samfund har denne — ja, hvad skal man sige — Forkærlighed for Eksaminer. Jeg er derfor bange for, at hvis man ikke paa en eller anden Maade laver en Prøve af praktisk Art, saa at de unge, der